

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/34/2020
Identifikačné číslo spisu:	8315201759
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8315201759.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne MPC CESSI a. s., so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Mlynská 22, IČO: 31 651 445, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Brösl & Čentík s. r. o., so sídlom v Košiciach, Rázusova 1, IČO: 50 560 611, proti žalovanej P. L. X.D., bývajúcej v B., L. M. XX, zastúpenej JUDr. Jánom Havlátom, advokátom so sídlom v Bratislave, Rudnayovo nám. 1, o ochranu dobrej povesti právnickej osoby a poskytnutie primeraného zadosťučinenia, vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 21 C 101/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18. júla 2019 sp. zn. 19 Co 187/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 21 C 101/2015- 171 z 30. mája 2018 žalobu zamietol. Žalovanej priznal náhradu trov konania v celom rozsahu proti žalobkyňi.

1.1. V odôvodnení uviedol, že na základe výsledkov vykonaného dokazovania považoval za preukázané, že žalovaná dňa 5. novembra 2014 v televízii TA 3 v relácii s názvom „Téma dňa, Komunálne voľby: Mesto Humenné“ predniesla výrok: „Tak ja sa pýtam, keď kúpil firmu Cessi v Spišskej v konkurze, tak kúpil stroje. Chcela by som vedieť, či tie stroje odmontuje a prinesie ich do Humenného. Ved’ keď kúpim niekde firmu, tak tam urobím takú výrobu, na akú som tú firmu v konkurze kúpil“. Konštatoval, že celý výrok (tri vety) prednesený žalovanou je hodnotiacim úsudkom. Zdôraznil, že tento výrok začínal otázkou: „Tak ja sa pýtam ...“, ďalšia veta začínala taktiež otázkou: „Chcela by som vedieť ...“, a tretia veta : „Ved’ keď kúpim niekde firmu, tak tam urobím takú výrobu, na akú som tú firmu v konkurze kúpil“ vyjadrovala subjektívny názor žalovanej. Zároveň poukázal na to, že celý citát žalovanej bol smerovaný na tretiu osobu a nie žalobkyňu, a preto žalobu na ochranu osobnosti by bola oprávnená podať osoba, ktorej sa výrok priamo týkal. S prihliadnutím na celkový dojem a všetky okolnosti, za ktorých k tvrdeniu došlo, dospel k záveru, že výrok žalovanej nepôsobí difamačne. Bol prednesený v rámci predvolebnej kampane, kedy je všeobecne známe, že politici sa vyjadrujú nadnesene, pričom celý výrok sa netýkal priamo žalobkyne. Dodal, že výrok prednesený žalovanou ohľadom kúpy firmy „Cessi

v Spišskej v konkurze“, bol všeobecný, nejasný a neurčitý, a preto nebol spôsobilý bez ďalšieho neoprávnené zasiahnuť do dobrej povesti žalobkyne. Z týchto dôvodov žalobu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolania žalobkyne rozsudkom č. k. 19 Co 187/2018-222 z 18. júla 2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil s upresnením, že o výške trov konania pred súdom prvej inštancie bude rozhodnuté samostatným uznesením. Žalovanej priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2.1. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že výrokom žalovanej, konkretizovanom v odôvodnení rozsudku a formulovanom ako otázka, neboli naplnené zákonné predpoklady na poskytnutie ochrany dobrej povesti žalobkyne. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že z výroku žalovanej nie je možné jednoznačne špecifikovať, že má ísť o žalobkyňu, keďže žalovaná žalobkyňu neoznačila vo svojom výroku jej správnym a celým obchodným menom. Zo slovného spojenia „keď kúpil firmu Cessi v Spišskej v konkurze...“, nebolo podľa názoru odvolacieho súdu možné jednoznačne vyvodiť, že ide o označenie žalobkyne, ktorá má obchodné meno: MPC CESSI, a. s. so sídlom Mlynská 22, Spišská Nová Ves, a jednak nebolo možné z toho vyvodiť tvrdenie, že žalobkyňa bola v tom čase v konkurze. Dodal, že absentovala i objektívna spôsobilosť výrokom v potrebnej intenzite zasiahnuť neoprávnené do dobrej povesti žalobkyne. Zdôraznil, že na poskytnutie ochrany dobrej povesti právnickej osoby sa nevyžaduje úmysel, nakoľko ide o zodpovednosť objektívnu, čo znamená, že postačuje, aby neoprávnený zásah bol spôsobilý takejto dotknutej osobe objektívne privodiť ujmu. V spore neboli zistené zákonné dôvody na poskytnutie ochrany žalobkyni. Odvolací súd poukázal na rozhodovaciu prax súdov (najmä iného členského štátu Európskej únie) v zmysle ktorej, je prezumpciou dovolenej kritiky chránený iba hodnotiaci úsudok, nie tvrdenie faktov. Skonštatoval, že v danom prípade žalovaná svoj výrok formulovala ako podmieňovaciu otázku, neprezentovala svoje vyjadrenie ako fakt. K namietaným nedostatkom odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, a preto napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, keďže jej súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a) a písm. b) CSP, lebo rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo v nesprávnom právnom posúdení veci. Uviedla, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená otázka, či je vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobkyne potrebné, aby výrok obsahoval celé obchodné meno dotknutej právnickej osoby alebo postačuje, ak výrok obsahuje také identifikačné znaky právnickej osoby, prostredníctvom ktorých možno túto osobu spoľahlivo a dostatočným spôsobom identifikovať. Záver odvolacieho súdu, že z výroku žalovanej nebolo možné jednoznačne špecifikovať, že má ísť o žalobkyňu, považovala za formalistický a nesprávny. Žalobkyňa vyjadrila presvedčenie, že pre vytvorenie záveru, koho sa určitý výrok týka, je postačujúce, ak je z výroku a jeho kontextu dostatočne zrejmé, o akú osobu sa jedná, pričom pre konštatovanie o neoprávnenom zásahu do dobrej povesti právnickej osoby nemusí byť osoba, ktorej sa tento zásah týka, identifikovaná celým obchodným menom. V tejto súvislosti koncipovala i ďalšiu právnu otázku, a to, či neoprávneným zásahom do dobrej povesti môže byť len taký výrok, ktorý je formulovaný oznamovacím spôsobom alebo ním môže byť aj výrok formulovaný ako otázka, ktorá ale obsahuje skutkové tvrdenie, na ktoré sa však táto otázka v konečnom dôsledku nevzťahuje. Podľa názoru žalobkyne, súčasťou výroku vo forme otázky môže byť skutkové tvrdenie (fakt), a teda aj takýmto výrokom môže dôjsť k zásahu do dobrej povesti. Bola toho názoru, že z výroku žalovanej vyplýva, že informácia o konkurze žalobkyne je prezentovaná ako fakt, pričom subjektívny názor žalovanej vo forme otázky sa významovo vzťahuje na zvyšnú časť výroku. Podstatné je to, aby celkové vyznenie informácie zodpovedalo reálne existujúcim skutočnostiam a nie formálne vyjadrenie určitého

výroku (napr. 4 M Cdo 7/2005, Stoll v. Švajčiarsko, Európsky súd pre ľudské práva).

V súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 421 ods.1 písm. a) CSP, poukázala na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke posúdenia predpokladov pre poskytnutie ochrany dobrej povesti právnickej osoby a to napr. R 103/1967, sp. zn. 4 Cdo 212/2007, sp. zn. 1 Cdo 113/2009, sp. zn. 4 Cdo 149/2009, v zmysle ktorej je podľa ustanovenia § 19b ods. 3 Občianskeho zákonníka neoprávneným zásahom objektívne spôsobilým vyvolať ujmu na dobrej povesti právnickej osoby, zásadne každé nepravdivé alebo pravdu skresľujúce tvrdenie, ako aj neoprávnená kritika. Odvolací súd sa od nej odklonil i napriek skutočnosti, že v konaní bola preukázaná nepravdivosť informácie o konkurze žalobkyne. Dospel k záveru, že chýba objektívna spôsobilosť výrokom žalovanej zasiahnuť neoprávnené do dobrej povesti žalobkyne. Ďalej namietala nepreskúmateľnosť rozhodnutia, lebo odvolací súd iba stroho konštatoval, že chýba objektívna spôsobilosť výroku žalovanej v potrebnej intenzite zasiahnuť neoprávnené do dobrej povesti žalobkyne, pričom toto tvrdenie žiadnym spôsobom následne neodôvodnil. Poukázala na to, že zásah bol značnej intenzity, lebo k nemu došlo televíznym vysielaním (R 45/2000). Išlo o otázku, ktorá nepredstavovala legitímnu otázku verejného záujmu, lebo žalobca je súkromnou právnickou osobou a žalovaná politik, osobou verejne známou, pričom si neoverila pravdivosť zverejnených informácií. V tejto súvislosti poukázala aj na vnútorný rozpor odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (najmä bod 23). Zároveň z jeho obsahu nevyplyva, ktoré zo vzájomne kolidujúcich práv sa v rámci ich vyvažovania uprednostní. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu.

4. Žalovaná sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je prípustné, a preto bolo odmietnuté.

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k

vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

11. Podľa § 421 ods.1 písm. a), b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá bola riešená odvolacím súdom, avšak odvolací súd sa pri jej posúdení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

14. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnú, ako aj o otázku procesnoprávnú (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

15. Pre právnu otázku podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu v zmysle rozhodnutia č. 71/2018 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Ide teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie najvyššieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky a odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu“ porov. rozhodnutie č. 83/2018 Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky), alebo ústavného súdu.

16. V prípade „konkurencie“ viacerých dovolacích dôvodov senát 4 Cdo štandardne dáva prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, pred procesným prieskumom (sp. zn. 4Cdo 198/2019, sp. zn. 4 Cdo 200/2019) preto, aby nevznikol „právny ping - pong“ medzi odvolacím a dovolacím súdom.

17. V preskúmvanej veci sa žalobkyňa domáhala ochrany dobrej povesti právnickej osoby a to ospravedlnenia, ako aj primeraného zadost'učinenia z dôvodu, že žalovaná v televíznej relácii „Téma dňa“ s podtitulom „Komunálne voľby: Mesto Humenné“, ktorú televízia TA 3 odvysielala 5. novembra

2014, v tom čase ako primátorka mesta Humenné a poslankyňa Národnej rady Slovenskej republiky uviedla: „keď kúpil firmu Cessi v Spišskej v konkurze, tak kúpil stroje. Chcela by som vedieť, či tie stroje odmontuje a prinesie ich do Humenného. Veď keď kúpim niekde firmu, tak tam urobím takú výrobu, na akú som tú firmu v konkurze kúpil“. Žalobkyňa namietala pravdivosť tohto tvrdenia z dôvodu, že počas celej existencie obchodnej spoločnosti nebol na jej majetok vyhlásený konkurz, resp. začaté konkurzné konanie. Uvedené tvrdenie považovala za negatívne, difamačnej povahy, ktoré je objektívne spôsobilé neoprávnene zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby z hľadiska vnímania spoločnosťou, najmä jej zamestnancami, obchodnými partnermi, zákazníkmi a pod.

18. Občianskoprávna ochrana dobrej povesti právnickej osoby vyplývajúca z ustanovenia § 19b ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka, prichádza do úvahy vtedy, ak nepravdivé tvrdenie a neprimeraný hodnotiaci úsudok je považovaný za neoprávnený zásah, ktorý z objektívneho hľadiska bol spôsobilý privodiť ujmu do práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby. Medzi neoprávneným zásahom a vzniknutou ujmou na dobrej povesti právnickej osoby musí byť príčinná súvislosť.

19. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavného zákona č. 460/1992 Z. z. Ústavy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavy“) každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

20. Podľa čl. 26 ods. 1, 2 veta prvá, ods. 4 ústavy, sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

21. Podľa čl. 10 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

22. Sloboda prejavu je základným pilierom demokratickej spoločnosti, v ktorej je každému dovolené vyjadrovať sa k verejným veciam a vynášať o nich hodnotové sudy. K veciam verejným nepochybne patrí činnosť orgánov verejnej moci, vrátane rozhodovacej činnosti súdov, ako aj činnosť osôb pôsobiacich vo verejnom živote. Sloboda prejavu však nie je bezbrehá; ústavou zaručené právo vyjadrovať svoje názory je obsahovo obmedzené právami iných, najmä čl. 19 ústavy. Pri kolízii oboch ústavou garantovaných práv a aplikácii ustanovenia § 19b ods. 3 Občianskeho zákonníka v súvislosti s uplatňovaním ochrany dobrej povesti právnickej osoby, je povinnosťou súdu vždy interpretovať jednotlivé zákonné ustanovenia z pohľadu účelu a zmyslu ochrany ústavou garantovaných práv a slobôd. Pri strete slobody prejavu s právom na ochranu dobrej povesti právnickej osoby je vždy nevyhnutné skúmať mieru (intenzitu) porušenia základného práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby v kontexte so slobodou prejavu a s právom na informácie so zreteľom na požiadavku proporcionality uplatňovania týchto práv. Teória a súdna prax preto rozlišuje medzi skutkovými tvrdeniami, u ktorých možno zisťovať ich pravdivosť a hodnotovými úsudkami, kde tá možnosť je podstatne obmedzená (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. decembra 2009 sp. zn. II. ÚS 152/08-52).

23. Test proporcionality (stricto sensu) ako súbor získaných informácií pomáha orgánu aplikácie práva zistiť, či zásah do základných práv a slobôd (ne)bol v súlade s ústavou, ako aj jeho primeranosť voči

cieľu, ktorý sa obmedzením sleduje. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, t. j. aj slobody prejavu možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa. Ospravedlňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t. j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality (napr. uznesenie ústavného súdu z 3. novembra 2011, č. k. I. ÚS 416/2011-14, m. m. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03).

24. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd uvádza, že sudy nižších inštancií sa náležite vysporiadali s doterajšou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu v otázke posúdenia zákonných predpokladov pre uplatnenie práva na ochranu dobrej povesti právnickej osoby. Správne totiž vyhodnotili, že neoprávnený zásah vo forme hodnotiaceho úsudku nebol objektívne spôsobilý zasiahnuť do dobrej povesti právnickej osoby. Porušenie práva na dobrú povesť môže byť spôsobené len takými skutkovými tvrdeniami, ktoré sú difamačné, a tak spôsobilé privodiť ujmu na dobrej povesti dotknutého subjektu, o takéto tvrdenia však nešlo. Hodnotiaci úsudok a tvrdenie skutočnosti sa zásadným spôsobom líšia, lebo kým existencia skutočnosti môže byť preukázaná, pravdivosť hodnotiacich úsudkov nie je dokázateľná, keďže tie nepopisujú skutočnosť, ale naopak ju (viac alebo menej) voľne interpretujú, čo ale neznamená, že sú v rámci konania o ochranu dobrej povesti celkom nenapadnuteľné (napr. uznesenie najvyššieho súdu z 23. septembra 2009 sp. zn. 4 Cdo 212/2007).

25. Aj Európsky súd pre ľudské práva pri posudzovaní limitov slobody prejavu starostlivo rozlišuje medzi faktami a hodnotiacimi úsudkami. Existenciu faktov možno preukázať, zatiaľ čo otázka pravdivosti hodnotiacich úsudkov neprípúšťa dôkazy (Lingens c. Rakúsko, rozsudok z roku 1986, obdobne Feldek c. Slovenská republika, rozsudok z 27. februára 2001). Aj keď hodnotiaci úsudok vzhľadom na svoj subjektívny charakter vylučuje dôkaz pravdy, musí vychádzať z dostatočného faktického základu (Jeruzalem c. Rakúsko, rozsudok z 27. februára 2001).

26. Sudy nižších inštancií dôsledne rešpektovali uvedené výkladové pravidlá, najmä keď výrok žalovanej ako osoby verejne známej, prezentovaný v televíznej relácii posúdili ako hodnotiaci úsudok, ktorý nebol objektívne spôsobilý zasiahnuť do dobrej povesti žalovanej.

27. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 písm. a) CSP preto dovolací súd nepovažoval za relevantný z hľadiska prípustnosti dovolania, lebo napadnutým rozhodnutím nedošlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v otázke posúdenia neoprávnenosti zásahu objektívne spôsobilého vyvolať ujmu na dobrej povesti právnickej osoby (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 149/2009, sp. zn. 4 Cdo 212/2007, sp. zn. 1 Cdo 113/2009).

28. K dovolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolací súd uvádza, že žalobkyňa náležitým spôsobom nevymedzila právnu otázku zásadného významu v súlade s ustanovením §§ 432 - 435 CSP. Skutkové tvrdenie týkajúce uvedenia celého obchodného mena právnickej osoby, formulácie výroku z hľadiska jazykového vyjadrenia, či jeho spôsobu, ktoré sa týkali posúdenia, či smerovali voči konkrétnej právnickej osobe, sa týkajú skutkového stavu. Nejedná sa o právnu otázku zásadného významu, ale o otázku skutkovú. Dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom zisteným súdmi nižších inštancií (§ 442 CSP), a preto dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaných dôkazov. Z tohto dôvodu preto dovolanie tiež nie je prípustné.

29. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP, dovolací súd uvádza, že nie je porušením práva na spravodlivý proces iné hodnotenie vykonaných dôkazov, či skutkových tvrdení účastníkov, ako aj iný právny názor súdu na dôvodnosť uplatneného nároku, resp. námietok prezentovaných žalobkyňou. Sudy nižších inštancií správne a v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonané dôkazy vyhodnotili jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 ods. 1

CSP), ako aj rozhodnutie náležite odôvodnili v súlade so zásadami vyplývajúcimi z § 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP.

30. V zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj ústavného súdu platí, že sa síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998); a na tieto argumenty žalobkyňa dostala dostatočnú odpoveď zo strany napadnutých rozhodnutí nižších súdov. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom účastníka, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania, vrátane ich dôvodov a námietok (porov. sp. zn. II. ÚS 4/94, sp. zn. II. ÚS 3/97, sp. zn. I. ÚS 204/2010).

31. Z týchto dôvodov dovolací súd odmietol dovolanie podľa ustanovenia § 447 písm. c) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 písm. a), § 420 písm. f) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné a podľa ustanovenia § 447 písm. f) CSP vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 písm. b) CSP z dôvodu nevymedzenia dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435.

32. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu žalovanej v dovolacom konaní (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že v záujme rozumného usporiadania procesných nárokov strán, v súlade so zásadou procesnej ekonómie (čl. 4 v spojení s čl. 17 Základných princípov CSP) žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (rozhodnutie č. 72/2018 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018).

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.